

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๐/๒๕๔๗

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๗

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประเทศไทย

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) สรุปได้ความว่า

นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคชาติประเทศไทยเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ และได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค จำนวน ๔ สาขา คือ

สาขาลำดับที่ ๑ อยู่ที่ ตำบลรองกาศ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

สาขาลำดับที่ ๒ อยู่ที่ ตำบลโศธร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

สาขาลำดับที่ ๓ อยู่ที่ ตำบลแจระแม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

สาขาลำดับที่ ๔ อยู่ที่ ตำบลบ่อทราย อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ พรรคชาติประเทศไทยมีหนังสือถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง ขอให้มีการยุบพรรคชาติประเทศไทยตามมติกรรมการบริหารพรรค เนื่องจากทางพรรคเห็นว่าควรเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองใหญ่และระดับปานกลางที่ประสบความสำเร็จได้ทำงานเพื่อประเทศชาติได้อย่างเต็มที่ และไม่จำเป็นต้องมีพรรคการเมืองหลายพรรค

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคชาติประเทศไทยไม่ต้องการที่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือใด ๆ จากสมาชิกพรรค คณะกรรมการสาขาพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรค จึงมีความต้องการที่จะยุบพรรค แต่เนื่องจากข้อบังคับพรรค ไม่ได้กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับก่อน แต่ทางพรรคชาติประเทศไทยไม่สามารถเปลี่ยนข้อบังคับได้ เนื่องจากไม่สามารถเรียกประชุมใหญ่ได้

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพรรคชาติประเทศไทยไม่สามารถดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองได้ และ

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาพรรคมีปัญหาในการดำเนินการเป็นอันมาก เช่น การจัดทำงบการเงิน ประจำปี ๒๕๔๕ ไม่เป็นไปตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หากปล่อยให้พรรคชาติประชาไทยดำรงอยู่จะเป็นปัญหาของหัวหน้าพรรค และนายทะเบียนพรรคการเมืองและกรณีดังกล่าวไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง แต่ศาลรัฐธรรมนูญก็สามารถมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔)

ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจง ผู้ถูกร้องโดยนายเครือเทพ พรหมสุวรรณ หัวหน้าพรรค ยื่นคำชี้แจงเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ ว่า พรรคชาติประชาไทยมีสมาชิกเหลืออยู่ ๖ คน จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยให้ยุบเลิกพรรคชาติประชาไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาไทย เนื่องจากหัวหน้าพรรคชาติประชาไทยชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการบริหารพรรคชาติประชาไทยมีมติ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๗ ให้สมาชิกพรรคชาติประชาไทยทั้งหมดพ้นจากสมาชิกภาพ ตามข้อบังคับพรรคชาติประชาไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๑ (๔) ยกเว้นนายเครือเทพ พรหมสุวรรณ นายเกียรติพล ชวนบุญ และนายธาริฉัตร ศิวอ่อน พรรคชาติประชาไทยจึงมีสมาชิกเหลือไม่ถึง ๑๕ คน จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคชาติประชาไทยได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า มีเหตุให้ยุบพรรคชาติประชาไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่

มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน”

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตรงกันทั้งของผู้ร้องและผู้ถูกร้องว่าพรรคชาติประชาไทย ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรค เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ มีสมาชิกพรรคเหลืออยู่ไม่ถึงสิบห้าคน จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคชาติประชาไทยได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงพิจารณาวินิจฉัยให้มีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาไทยได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ